

شرح وظایف و دامنه فعالیت
امور آزمایشگاههای معاونت بهداشتی دانشگاه

اداره مدیریت آزمایشگاههای بهداشتی
آزمایشگاه مرجع سلامت

با همکاری:
امور آزمایشگاههای معاونت بهداشتی دانشگاهها
خرداد ۱۳۸۹

مقدمه :

در راستای تبیین جایگاه و نقش مدیریت امور آزمایشگاهها در ارتقاء عملکرد آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی و پاسخگویی به نیازهای واقعی حوزه معاونت بهداشتی برای ارائه خدمات تشخیصی در چارچوب برنامه های نظام مراقبت بیماریها (واگیر و غیرواگیر) و برنامه های کنترل و پیشگیری (مادر ایمن، پزشک خانواده، سلامت شغلی، کنترل کیفیت آب، اعتیاد، طرح های ملی و استانی و ...) و عملیاتی نمودن دستورالعمل ها و برآورد انتظارات ادراه کل آزمایشگاه مرجع سلامت در قالب برنامه های مدیریتی (مدیریت اطلاعات و فن آوری، تضمین کیفیت، آموزش و پژوهش، گسترش و توسعه، بحران، ایمنی زیستی و ...)، شرح وظایف و دامنه فعالیت امور آزمایشگاههای معاونت بهداشتی به شرح زیر پیشنهاد می گردد:

الف) شرح وظایف کارشناس مسئول امور آزمایشگاهها

- 1) آشنایی با شرح وظایف و حدود اختیارات محوله.
- 2) آشنایی با افراد زیر مجموعه تحت مدیریت (نقاط ضعف و قوت، شرح وظایف، تجربه و مهارت و ...)
- 3) آشنایی با ساختار نظام شبکه و احاطه کامل به دستورالعمل ها و فرآیندهای جاری مرتبط با آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
- 4) مدیریت امور آزمایشگاههای معاونت بهداشتی
- 5) مدیریت نظام مراقبت آزمایشگاهی بیماریها (واگیر و غیرواگیر) و برنامه های کنترل و پیشگیری
- 6) مدیریت سیستم کیفیت در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
- 7) مدیریت گسترش و توسعه منابع آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
- 8) مدیریت آمار و اطلاعات آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
- 9) مدیریت آموزش و پژوهش در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
- 10) مدیریت فن آوری در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
- 11) مدیریت بحران و نقش آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی در شرایط وقوع حوادث غیرمترقبه و بروز اپیدمی و غیره
- 12) مدیریت ایمنی زیستی و بخصوص مدیریت پسماند های عفونی در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی

- 13) مشارکت در سیاست گذاری و بهره گیری از همکاری نیروهای فنی آزمایشگاه مرجع دانشگاه / آزمایشگاه مرجع معاونت بهداشتی (سطح 4)
- 14) نظارت بر عملکرد امور آزمایشگاهها و آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی شهرستانهای تابعه
- 15) مستند سازی و بایگانی اصولی کلیه فعالیت های انجام یافته مرتبط با امور آزمایشگاهها
- 16) شرکت منظم و حضور فعال و موثر در کمیته های فنی و تخصصی ، کنگره ها و سمینارهای علمی و پژوهشی ، کارگاههای آموزشی و جلسات
- 17) تقویت هماهنگی درون بخشی و تعامل و همکاری با گروههای کارشناسی ستادی حوزه معاونت بهداشتی
- 18) تقویت هماهنگی درون سازمانی و تعامل و همکاری با اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت و اداره امور آزمایشگاههای معاونت درمان و آزمایشگاههای همکار یا مرجع کشوری بیماریها
- 19) تقویت هماهنگی برون سازمانی در راستای کارآمدی نظام مراقبت آزمایشگاهی
- 20) مدیریت خصوصی سازی و یا خرید خدمت از بخش خصوصی و یا بیمارستان دولتی اعتبار بخشی شده
- فعالیت های آزمایشگاهی بر اساس تشخیص و نیاز حوزه معاونت بهداشتی
- 21) پیشنهاد انتصاب مسئول آزمایشگاه مرجع دانشگاه با هماهنگی مسئول اداره امور آزمایشگاههای معاونت درمان / انتصاب مسئول آزمایشگاه مرجع معاونت بهداشتی (سطح 4)
- 22) پیشنهاد انتصاب مسئول امور آزمایشگاههای مراکز بهداشت شهرستانهای تابعه
- 23) انجام سایر امور محوله بر حسب دستورات مقامات مافوق

ب) دامنه فعالیت امور آزمایشگاههای معاونت بهداشتی

مدیریت نظام مراقبت آزمایشگاهی بیماریها و برنامه های کنترل و پیشگیری :

1. تشکیل کمیته های فنی آزمایشگاهی و بهره مندی از تجارب کارشناسان خبره و نظرات علمی فوکل پوینت های برنامه های مختلف مراقبتی
2. عملیاتی نمودن وظایف آزمایشگاه مرجع / آزمایشگاههای سطح 4 بعنوان بازوی فنی امور آزمایشگاههای معاونت بهداشتی
3. برنامه ریزی تشکیل و اعزام تیم های سیار نمونه گیری در قالب برنامه های مختلف مراقبتی
4. برنامه ریزی و هماهنگی ارسال نمونه های آزمایشگاهی اخذ شده در قالب برنامه های مختلف به آزمایشگاههای مرجع دانشگاهی یا و آزمایشگاههای همکار یا مرجع کشوری بیماریها

5. مشارکت در کمیته های فنی اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت و کمیته های فنی دانشگاه و ارائه راه حل های کاربردی و تخصصی آزمایشگاهی
6. نظارت بر اجرای برنامه های مراقبت آزمایشگاهی در سیستم شبکه
7. تقویت هماهنگی های درون بخشی و برون بخشی در راستای کارآمدی نظام مراقبت آزمایشگاهی برنامه ها
8. همکاری با گروه های کارشناسی حوزه معاونت بهداشتی در اولویت بندی بیماری های بومی و منطقه ای
9. اجرای طرح های پژوهشی سلامت محور مرتبط با بیماری های تحت مراقبت (سل - التور - آنفلوآنزا و ...) و اولویت دار بومی و منطقه ای و تقویت همکاری با معاونت پژوهشی دانشگاه
10. برنامه ریزی و نظارت بر جذب و هزینه کرد اعتبارات آزمایشگاهها در قالب برنامه های مختلف مراقبتی گروه های کارشناسی (مبارزه با بیماری ها - بهداشت محیط و حرفه ای - بهداشت خانواده - بهداشت مدارس - گسترش شبکه ها و ...) حوزه معاونت بهداشتی
11. بررسی مشکلات و موانع موجود در اجرای فرآیند های آزمایشگاهی

مدیریت کیفیت

1. برنامه ریزی استقرار استانداردهای ملی آزمایشگاهی مربوط به فضای فیزیکی ، تجهیزات ، نیروی انسانی ، ایمنی زیستی و ... در آزمایشگاه های مراکز بهداشتی درمانی
2. برنامه ریزی استقرار مستند سازی فرآیند های آزمایشگاهی
3. تدوین برنامه عملیاتی امور آزمایشگاه های معاونت بهداشتی و مشارکت در تدوین برنامه عملیاتی امور آزمایشگاه های مرکز بهداشت شهرستان های تابعه
4. برنامه ریزی تربیت ممیزین آزمایشگاهی در برنامه های مختلف مراقبتی
5. برنامه ریزی توانمندسازی ممیزین و آشنایی ممیزین با اهداف و سیاست های کلی امور آزمایشگاهها در خصوص برنامه های مختلف نظام شبکه
6. برنامه ریزی اجرای ممیزی مستمر آزمایشگاه های مراکز بهداشتی درمانی
7. برنامه ریزی همکاری ممیزین استانی با اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت در برنامه های ممیزی کشوری مراکز دانشگاهی

8. مشارکت و همکاری با اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت در تدوین و ارتقاء سطح کیفی چک لیست های فنی
9. برنامه ریزی تقویت همکاری و هماهنگی ممیزین و کارشناسان امور آزمایشگاهها با سطوح مختلف مدیریتی در نظام شبکه
10. رتبه بندی کیفیت سطوح سه گانه آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی بر اساس نتایج ممیزی
11. برنامه ریزی ارتقای مستمر کیفیت فرآیند های آزمایشگاهی
12. برنامه ریزی یکسان سازی فرآیند های آزمایشگاهی
13. برنامه ریزی هماهنگی اجرای برنامه ارزیابی خارجی کیفیت در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
14. نظارت بر اجرای صحیح کنترل کیفیت داخلی در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
15. جایگزینی روشهای نوین تشخیص آزمایشگاهی
16. نظارت بر انبار تدارکات آزمایشگاهی مراکز بهداشت شهرستانهای تابعه
17. نظارت بر فرآیند تهیه ، توزیع ، مصرف و انبارش مواد و فرآورده های تشخیصی در آزمایشگاههای مراکز بهداشت شهرستانهای تابعه
18. برنامه ریزی در راستای نظارت بر نگهداری ، سرویس و کالیبراسیون تجهیزات آزمایشگاهی

مدیریت آموزش :

1. نیاز سنجی آموزشی نیروی انسانی آزمایشگاهها با همکاری ممیزین برنامه های مراقبتی و کمیته های فنی تخصصی
2. برنامه ریزی شناسائی استعداد های بالقوه کارکنان و بهره گیری از توانمندی کارشناسان مراکز تابعه
3. برنامه ریزی تربیت مر بیان آموزشی
4. برنامه ریزی برگزاری دوره های آموزشی (بدو خدمت و ضمن خدمت) و بازآموزی ، کنگره ها و سمینارها و هم اندیشی های علمی و . .
5. تهیه و تدوین منابع علمی ، آموزشی و ایجاد آرشیو (کتب - جزوات - بروشور - دستورالعمل - پمفلت و . .)
6. برنامه ریزی ترویج فرهنگ مطالعه منابع علمی ، آموزشی و تشکیل جلسات صبحگاهی در آزمایشگاهها
7. همکاری در آموزش دانشجویان گروههای مختلف آموزشی دانشگاه در دوره های کارآموزی و کاروزی

8. برنامه ریزی مشارکت کارشناسان آزمایشگاه در تدریس فرآیندهای آزمایشگاهی در آموزشگاه های

بهورزی

9. برنامه ریزی و هماهنگی شرکت کارکنان در دوره های آموزشی کشوری

10. برنامه ریزی و تقویت ارتباط و استفاده از امکانات و منابع موجود در مراکز علمی ، پژوهشی، انجمن

های علمی ، تولید کنندگان تجهیزات و فرآوردهای آزمایشگاهی

11. همکاری و ارتباط مستمر با واحد آموزش معاونت بهداشتی در خصوص مسائل آموزشی کارکنان

آزمایشگاهها

12. برنامه ریزی آموزش تیم های آزمایشگاهی برای مداخله در شرایط بحران

مدیریت گسترش و توسعه منابع :

1. برنامه ریزی استقرار و نظارت بر اجرای برنامه سطح بندی شبکه آزمایشگاههای مراکز بهداشتی

درمانی

2. برنامه ریزی و اولویت بندی تاسیس و راه اندازی واحد های آزمایشگاهی و نیز بازنگری درسطوح موجود

و ادغام آنها در صورت لزوم

3. برنامه ریزی بهبود و تعمیر فضا های فیزیکی آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی

4. همکاری با گروه کارشناسی گسترش شبکه های بهداشتی و دفتر فنی دانشگاه در خصوص احداث

ساختمان آزمایشگاهها و اعمال تغییرات لازم در نقشه مراکز بهداشتی درمانی برای کاربری مناسب فضا

های آزمایشگاهی

5. برنامه ریزی جذب اعتبارات لازم برای تجهیز ، بهبود مستمر و تکمیل نواقص تجهیزات

آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی از محل اعتبارات معاونت بهداشتی و یا اختصاص اعتبارات از

طریق جلب توافق هیات رئیسه و هیات امنای دانشگاه توسط معاونت بهداشتی

6. برنامه ریزی خصوصی سازی آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی و یا خرید خدمت برخی از فرآیند

های آزمایشگاهی بر اساس تشخیص و نیاز حوزه معاونت بهداشتی

7. برنامه ریزی ارزیابی نیازهای پرسنلی (فنی و غیر فنی) و پیشنهاد بکارگیری نیروهای استخدامی یا

قراردادی

8. برنامه ریزی همکاری با اداره امور آزمایشگاههای معاونت درمان در خصوص توزیع نیروهای طرحی و

پیام آور رشته علوم آزمایشگاهی

9. برنامه ریزی اصلاح ساختار نیروی انسانی آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی متناسب با دامنه

فعالیت واحدهای آزمایشگاهی با همکاری گروه کارشناسی گسترش شبکه های بهداشتی حوزه معاونت

بهداشتی

10. بررسی مسائل و مشکلات اداری ، رفاهی و درخواست های نقل و انتقال کارکنان آزمایشگاههای مراکز

بهداشتی درمانی و اعلام نظریه های کارشناسی در خصوص این امور به معاونت اجرایی و رئیس گروه

گسترش شبکه ها ی معاونت بهداشتی

مدیریت آمار و اطلاعات:

1. برنامه ریزی تدوین شاخص های آماری در نظام مراقبت آزمایشگاهی

2. برنامه ریزی تحلیل و آنالیز آمار عملکرد آزمایشگاههای تابعه و کاربردی نمودن استفاده از آمار در

مدیریت آزمایشگاهها

3. برنامه ریزی نظارت بر صحت جمع آوری آمار در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی

4. برنامه ریزی جمع آوری و ارسال آمار و اطلاعات مورد درخواست اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت و

گروههای کارشناسی حوزه معاونت بهداشتی

5. ثبت اطلاعات مورد درخواست در سایت پورتال اداره کل آزمایشگاه مرجع

6. برنامه ریزی ایجاد بانک اطلاعات نرم افزاری شناسنامه ای آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی

7. برنامه ریزی طراحی و راه اندازی و بروز رسانی وب سایت امور آزمایشگاهها

8. برنامه ریزی ایجاد شبکه ارتباطی رایانه ای بین آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی در خصوص

آمار و نتایج آزمایش های بیماریهای تحت مراقبت و اولویت دار استانی (طرح لیون)

9. برنامه ریزی طبقه بندی و بایگانی آمار واحد های آزمایشگاهی بر اساس دستورالعمل های مربوط

مدیریت بحران :

1. برنامه ریزی پشتیبانی آزمایشگاهها در شرایط بحران

2. ساماندهی و نگهداری تیمهای آزمایشگاهی دانشگاهی جهت کار در شرایط بحران

3. ایجاد ارتباط موثر با آزمایشگاه مرجع دانشگاه و دفتر EOC دانشگاه و سازمان های مردم نهاد (NGO)

4. طراحی نظام ارجاع و مدیریت نمونه ها در آزمایشگاههای درگیر شرایط بحران با همکاری آزمایشگاه مرجع دانشگاه

5. طراحی و آماده سازی آزمایشگاههای موبایل (سیار) و آزمایشگاههای قابل حمل (پرتابل) و تجهیزات مربوط به طراحی آزمایشگاههای ثابت (Fix) در شرایط بحران در آزمایشگاههای مرجع منطقه ای (برنامه ریزی جهت استفاده از تجهیزات در راستای الویت های تعیین شده در شرایط غیر بحران جهت آمادگی وصحت کارکرد آنها در شرایط بحران) ، تحت نظارت و مدیریت آزمایشگاه مرجع سلامت

6. مشارکت در کمیته های بحران

مدیریت ایمنی زیستی :

1. طراحی و استقرار برنامه ایمنی و امنیت زیستی در آزمایشگاههای تحت پوشش براساس الویت ها و دستورالعمل های تعیین شده اداره کل آزمایشگاه مرجع سلامت
2. نظارت بر اجرای برنامه ایمنی زیستی در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
3. برنامه ریزی تهیه وسایل حفاظتی کارکنان
4. برنامه ریزی واکسیناسیون و بهداشت کارکنان آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
5. برنامه ریزی پیشگیری و اقدام در مواجهه با مخاطرات و حوادث شغلی در آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی
6. برنامه ریزی اجرای روش های استاندارد فرآیندهای انتقال نمونه های عفونی - سترون سازی و ضدعفونی - نظافت و شستشو
7. مدیریت پسماندهای آزمایشگاهی

مدیریت فن آوری :

1. همکاری با اداره کل آزمایشگاه مرجع و **ادراه امور آزمایشگاههای معاونت درمان** در راستای ارتقای کیفیت کیت ها و فرآورده های تشخیصی

2. برنامه ریزی و نظارت بر جمع آوری مواد و کیت ها و فرآورده های تشخیصی با کیفیت نا مطلوب از

سطح آزمایشگاههای مراکز بهداشتی درمانی بر اساس ابلاغ اداره کل آزمایشگاه مرجع